

POSŁANSTVO IN VIZIJA FESTIVALA LENT

Festival Lent je največji mednarodni multikulturni festival na prostem v Sloveniji in eden največjih tovrstnih festivalov v Evropi. Je ena najbolj prepoznavnih blagovnih znamk Maribora in regije. V letu 2012 je Maribor predvsem zaradi Festivala Lent s strani Svetovnega združenja festivalov (International Festivals and Events Association) prejel naziv Svetovno mesto festivalov in prireditev 2012 (IFEA 2012 World Festival and Event City). Že vrsto let pa Festival Lent od Svetovnega združenja IFEA letno prejema različne nagrade.

Že od začetkov v letu 1993 je Festival Lent vpeljal koncept kakovostne kulturne ponudbe, ki je dostopna kar najširšemu krogu občinstva po zelo dostopni ceni. S povabilom umetnikom s področja različnih umetniških zvrsti iz Slovenije, Evrope in vsega sveta festival promovira kulturno izmenjavo s profesionalci ter stik regionalnih in nacionalnih umetnosti. Preko izmenjave umetnikov z drugimi evropskimi festivali podpira transnacionalno mobilnost in kroženje umetnikov ter drugih delavcev v kulturi. Doslej je Festival Lent gostil umetnike in umetniške skupine različnih umetniških zvrsti iz več kot 120 držav. Veliko mladih glasbenikov je na odrih Festivala Lent dobilo začetno priložnost. Festival je nenehno rasel, tako po številu prizorišč, dogodkov, nastopajočih in številu obiskovalcev. V svoji več kot tridesetletni zgodovini je Festival Lent postal »**kreativni panj**« različnih kulturnih stilov, umetniških oblik in načinov interakcije z občinstvom. Organizatorji vidimo sebe in festival kot stičišče evropskega Vzhoda in Zahoda, starega in novega, kar spodbuja veliko ustvarjalne energije.

Pomembna je tudi **vzgojno-izobraževalna vloga** festivala, saj je zasnovan tako, da se na njem mnogo obiskovalcev vseh generacij prvič sreča z opero, etno ali klasično glasbo, jazzom, baletom, uličnim gledališčem, plesom ali ljudskim izročilom z drugih kontinentov ter ugotovi, da je kultura prijetna dobrina, ki bogati življenje. Festival Lent ima ob kulturni tudi širšo **socialno in družbeno vlogo**. Zaradi številnih skupnostnih dogodkov se ob pričetku poletja mariborsko dravsko nabrežje in ožji center mesta spremeni v živahno kulturno in družabno središče, utripajoče v ritmih vsega sveta, na kar se navezujejo številni gospodarski, znanstveni in drugi dogodki. Na množici festivalskih prizorišč se zvrsti žanrsko pisana, vendar usklajena paleta različnih prireditev. Festival obiskovalcem ponuja koncerte klasične, jazz, popularne in etno glasbe, kantavtorske večere in večere šansonov, gledališke in plesne predstave, predstave uličnega gledališča, svetovno folkloro, dramske in lutkovne predstave ter kreativne delavnice za otroke in mnoge druge spremljevalne dogodke. Festival Lent tako ne zanemarja nobene kategorije občinstva, vsako leto ustvarja nove dogodke, zadnja leta vse več takšnih, ki aktivno vključujejo občinstvo.

Festival Lent je bil eden od temeljnih programov Evropske prestolnice kulture Maribor 2012. Trajnostni učinek tega projekta je vsebinski koncept (ki se še nadalje razvija) tematske zaokrožitve skozi svetovno kulturno povezovanje, s soočanjem in z zrcaljenjem kultur kontinentov:

- Evropa v ogledalu: Afrika (Mirroring Africa),
- Evropa v ogledalu: Azija (Mirroring Asia),
- Evropa v ogledalu: Amerika (Mirroring America),
- Evropa v ogledalu: Avstralija (Mirroring Australia).

Festival Lent in njegovi programi so rasli eksponentno. V več kot 30 letih obstoja je festival postopno privabil najboljše profesionalce iz različnih kulturnih področij, da so se pridružili skupini programskih vodij in širili festivalski program, ki se odraža v naslednji strukturi:

- umetniški koncept/vizija,
- razvoj občinstva in programi kulturne vzgoje,
- programi za interakcijo in participacijo občinstva,
- programi za spodbujanje ustvarjalnosti,
- program trajnostnega razvoja in
- profesionalni programi.

Umetnost se nenehno spreminja. Od začetkov Festivala Lent so se spremenile tudi tehnologije, spremenili so se kulturni produkcijski načini in nenazadnje – po letih EPK se je spremenila tudi zavest Maribora. Posledično se je v preteklih letih izjemno spremenil tudi Festival Lent. Festival Lent je skozi desetletja dozoreval in se organsko razvijal **v dialogu z družbenimi spremembami**. Danes ga razumemo kot dogodek nove generacije – takšnega, ki ne ponuja le umetniškega programa, temveč deluje kot družbeni organizem, kot **prostor zdravljenja skupnosti, grajenja prihodnosti in sožitja**. V preteklih letih smo pričeli z bolj aktivnim vključevanjem drugih organizatorjev v spremljevalni program festivala, predvsem nevladnih organizacij.

V pričakovanju konstruktivnih predlogov pri doseganju še boljšega festivala smo izvedli razširjen posvet z javnostmi. Izhodišča redefinicije festivala oziroma procesa posveta z javnostmi so bila:

- Festival Lent je nastal kot odziv na kulturne potrebe mesta in se jim je skozi čas prilagajal v okviru svojih zmožnosti.
- Koncept multikulturnega festivala s široko paleto različnih dogodkov je dokazal svojo trdoživost in nenazadnje tudi uspešnost, ki se kaže skozi uspešno pridobivanje sponzorskih sredstev ter izjemen obisk festivala, saj se je obdržal več kot 30 let. Potrebno je povedati, da je to kar dvakrat več kot velja pravilo za podobne dogodke.
- Kvalitetna ponudba kulturnih dogodkov festivala je bila doslej namenjena najširši in ne samo elitni kulturni javnosti, kar bomo ohranili tudi v prihodnje – Festival Lent je mestni festival regijskega in državnega pomena; mednarodnega programskega spektra na račun kakovosti ne bomo spreminjali.
- Glavno področje, na katerem delujemo, so glasbene in uprizoritvene umetnosti v kombinaciji z negovanjem kulturne dediščine (folklorni plesi). Mednarodni CIOFF folklorni festival Folkart je osnova, iz katere se je razvil Festival Lent. Leta 2013 je ob svoji 25. obletnici potekal pod visokim pokroviteljstvom UNESCO kot prvi in edini tovrstni festival na svetu, ki je bil kadarkoli deležen takšnega priznanja. Doslej je gostil skupine iz 80 držav sveta.

ZASNOVA IN VIZIJA: BEE KONCEPT

Inovativen programski koncept **BEE (Bordering European Experience)** osmišlja celotno delovanje Festivala Lent, saj horizontalno povezuje številna prizorišča in zvrsti kulturne ustvarjalnosti, spodbuja sodelovanje z obiskovalci in prebivalci mesta ter razvija trajnostno usmeritev. Vključuje širok nabor kakovostnih kulturnih prireditev in dogodkov za posameznike ter družine in hkrati nagovarja pereče družbene probleme današnjega dne. Je tudi generator turističnega obiska in povezovalec različnih kulturnih ustanov v mestu, državi in v Evropi.

Festival Lent je v več kot 30 letih svojega obstoja postopno širil svoj program na različna kulturna področja, od klasične do popularne glasbe, jazz, tradicionalne/svetovne glasbe, gledališča, komedije, uličnih gledaliških predstav/performansov in drugih.

Od leta 2011 naprej postopno uvajamo tudi »horizontalne« programske poudarke, ki se postopno odražajo v naslednji programski strukturi na naslednji skici:

Slika 1: Priprava na »koncept panja«: ključna strukturna področja Festivala Lent

Cilj »horizontalnih« programov je uvedba visoko inovativnih oblik sodelovanja med različnimi družbenimi skupinami, spodbujanje socialne kohezije in sodelovanja, promocija nadnacionalnosti, razumevanje in promocija nadžanrske kohezije in odnosov med umetniško/družbeno, centralno/marginalno, urbano/naravno in inovativno/kulturno dediščino v kulturi in življenju, ter na ta način preseganje elitizma, izključevanja, tekmovalnosti, pohlepa in diskriminacije v umetnosti ter kulturi. Programe povezuje odprt in dostopen pristop h kulturi in zbliževanje izobraževanja, zabave, ekonomije in okolja (»edutainment«). Programi predstavljajo kakovostno nadgradnjo vsebine in vodenja festivala v nameri, da bi zadostili merilom globalnosti (globalizacija); prioriteta je proces globalnega razmišljanja z lokalno akcijo (»glokalizacija«).

Da bi povezali različne vertikalne programe v novo horizontalno strukturo, smo začeli uvajati povsem nov, preoblikovan festivalski koncept: **koncept panja**, ki smo ga poimenovali **»BORDERING EUROPEAN EXPERIENCES (BEE)«**.

Zakaj »bee« (čebela)?

Slika 2: Koncept panja: področja, ki jih naslavlja Festival Lent

Čebele igrajo pomembno vlogo v mitologiji. Politični teoretiki so jih pogosto uporabljali kot model za človeško družbo. Podoba čebelje skupnosti se pojavlja od antičnih do modernih časov, pri Aristotelu in Platonu, Virgilu in Seneci, pri Erazmu in Shakespearu, pri Tolstojem ter prav tako tudi pri socialnem teoretiku Bernardu Mandevillu in Karlu Marxu.

Čebele predstavljajo idealno prisposodbo za delovne metode festivala, njegovo vizijo in programsko žarišče, opisano zgoraj. Čebele ne poznajo meja, območij; negujejo visoko razvit komunikacijski sistem, socialno kohezivnost, običajno za vse čebele, in sposobnost hitrega prilagajanja ter funkcionalno organizacijo v popolnem skladu z njihovim okoljem in naravo. Vse to je najverjetneje posledica njihove koristnosti kot opraševalk in »proizvajalk« medu, njihove socialne narave in njihovega slovesa zaradi marljivosti. Dodati je potrebno, da čebele ohranjajo življenje in preživetje večine živih bitij (vključno z ljudmi); z opraševanjem ter prostovoljnim »stranskim produktom« njihove visoko razvite kulture in organizacije.

Čebela je torej simbol, ki v sebi nosi modrost organizirane, zdrave, ritmične skupnosti. Čebele niso le opraševalke. So učiteljice zdrave skupnosti, naravni terapevti in občutljivi indikatorji kakovosti življenja. Kot kulturni simbol nas spominjajo, da se družba detoksificira, ko preneha izkoriščati naravo, upočasni, se vrne k povezovanju, deluje za skupni interes, ne le za individualnega.

Tako kot čebela tudi Festival Lent deluje v sozvočju skupnosti: povezuje ustvarjalce, prebivalce, naravo in tehnologijo v raznolik, a harmoničen ekosistem. Podobno kot čebelja družina temelji na sodelovanju, delitvi nalog in skupnem dobremu, tudi Festival Lent svoj razvoj gradi na kolektivni energiji – na empatiji, dialogu in biti skupaj.

Čebelja družina je arhetipski primer zdrave družbene organizacije, ki temelji na:

- sodelovanju – vsaka čebela prispeva tisto, kar najbolje zna, in s tem soustvarja stabilno celoto;
- skupnem dobrem – vse, kar se zgodi v panju, je namenjeno skupnosti in preživetju celote;
- čisti komunikaciji – informacije se prenašajo natančno, ritmično, brez nasilja in kaosa;
- spoštovanju naravnega ritma – življenje poteka v ciklih, sinhronizirano z letnimi časi, cvetenjem, svetlobo.

Človeška družba pogosto deluje v nasprotni smeri – prehitro, pregrobo, preveč individualistično. Čebele nas tako učijo, da se družba zdravi, ko se ponovno vzpostavi ritem, jasnost in povezanost. Festival Lent že danes udejanja te principe: upočasni, zbere skupnost, odpira prostor dialoga, postavlja skupno dobro nad spektakel in ponuja okolje, v katerem kultura ne razdvaja, temveč povezuje. V tem smislu je Festival Lent čebela sodobne družbe – majhen, a ključen organizem, ki oprašuje družbene odnose, krepi odpornost in omogoča, da skupnost zacveti.

Zakaj »Bordering Europe« (na mejah Evrope)?

Razvoj EU od ekonomske skupnosti, temelječe na Maastrichtskem sporazumu in Lizbonski strategiji – ki pomeni usmeritev h konkurenčni, moderni, visoko tehnološki, interaktivni in nadnacionalni organizaciji – sooča družbo z zadnjim izzivom: sprejem, integracija in kohezija velike raznolikosti ter posebnosti mejnih držav. Vzhodni blok, komunizem, socializem, etnične in verske manjšine in še veliko več. Evropa se še nikoli ni soočala s toliko izzivi in potencialnimi obogatitvami evropske tradicije, očitno prisotnimi na današnjih evropskih »mejah«.

Točno ti elementi večnacionalnosti, različnih religij in različnega zgodovinskega razvoja predstavljajo največji izziv Evrope na področju socialne kohezije in kulturnega sodelovanja. Gre za psihične in psihološke meje, ki jih moramo upoštevati, razumeti in preseči, če želimo razvijati evropsko kulturno prihodnost. Nemirno in pogosto nasilno naravo Balkana (naravnega okolja kranjske čebele) je potrebno nagovoriti v prvi vrsti s kulturnimi politikami, če želimo preseči tako imenovane »meje«. Če pogledamo stanje v Sloveniji zadnjih petih let, lahko rečemo, da obstaja več družbenih, psiholoških in vrednostnih izzivov. Predstavimo lahko nekaj ključnih aktualnih izzivov in načinov, kako Festival Lent nanje deluje kot mehka družbena terapija.

1. Družbena razdeljenost in pomanjkanje dialoga:

Slovenska družba je močno polarizirana – politično, svetovnonazorsko in celo regionalno. Ljudje se pogosto ne pogovarjajo, temveč se etiketirajo. Festival Lent ustvarja nevtralna srečevališča, kjer ljudje pridejo zaradi skupne izkušnje, ne zaradi ideologije. Gledališče, glasba, umetnost zrcalijo družbo in spodbudijo refleksijo brez pridiganja. Interaktivni formati, kot so razprave po predstavah, skupne delavnice, medgeneracijsko sodelovanje, omogočajo varno soočanje mnenj. Festival tako povezuje umetnike z različnih polov (npr. angažirane predstave in tradicionalne zasedbe), simbolno gradi mostove, ki jih druge sfere rušijo in odpovedujejo.

2. Družbena apatija in izguba smisla:

Mnogi mladi in srednja generacija čutijo, da so ujeti v sistem brez vpliva. Povečuje se občutek nemoči, nesmisla in depresije. Festival Lent ponuja čustveno in estetsko izkušnjo, ki obuja občutek povezanosti in presežnosti. Aktivna udeležba na dogodkih, kot so delavnice, skupnostni projekti, prostovoljstvo, daje občutek sooblikovanja in smisla. Kultura spodbuja notranjo refleksijo in omogoča, da ljudje prepoznajo svoje čustveno stanje v drugih. Participativni umetniški projekti, kot je vključevanje prostovoljcev, ulična umetnost, spodbujanje študentskega dela, vračajo občutek, da »nekaj štejemo«.

3. Socialne razlike in občutek izključenosti:

Revščina in socialna neenakost se poglobljata, marsikdo nima dostopa do kakovostnih vsebin ali družbenega dogajanja. Festival Lent omogoča dostopnost kulture ter zmanjšuje občutek izključenosti z brezplačnimi dogodki, decentralizacijo ter programi izven centra mesta in nekoč osrednjega prizorišča ob nabrežju Drave. Festival Lent ustvarja in revitalizira prostore dostojanstva in lepote, ki niso pogojeni z ekonomskim statusom, povezuje lokalne skupnosti, krepi občutek pripadnosti in solidarnosti ter je pogosto edina priložnost, da ljudje doživijo visoko umetnost brez finančnih ovir.

4. Ekološka tesnoba in izguba povezanosti z naravo

Mlajše generacije občutijo zaskrbljenost zaradi okoljske krize, hkrati pa se čutijo nemočne. Festival Lent na sofisticiran način prevaja znanstvena dejstva v poučne zgodbe, ki spodbujajo empatijo do planeta. Spodbuja programe zelenih dogodkov, predstave in ustvarjalne delavnice v naravi in tako pomaga vzpostavljati kritičen odnos do okolja. S tem podpira vprašanje odgovornosti in upanja – dve stvari, ki ju družba pri okoljski krizi nujno potrebuje. Festival Lent je ekološko naravnani festival, saj spodbuja spremembo odnosa do narave skozi izkušnjo, ne z moraliziranjem. Organizira programe v naravi, uporablja naravni prostor kot oder, kjer je le mogoče, skrbi za ponovno rabo materialov na delavnicah, pri festivalskem dekorju, pri tehničnem opremljanju prizorišč ter se trudi za ogljično nevtralnost, uporabo lokalnih virov, skupnostne energije.

5. Digitalna odtujenost in pomanjkanje pristnih stikov

Ljudje smo vse bolj ujeti v digitalne svetove – izgublja se občutek fizične prisotnosti, dialoga, skupnosti. Festival Lent je z dogodki v živo eden redkih prostorov, kjer ljudje še doživijo skupnost. Njegova prizorišča so prostor fizičnega stika, spontanosti in soustvarjanja. Hkrati pa festival ne ostaja indiferenten do digitalnega, vendar se ga poslužuje z občutkom, predvsem v promociji in pri digitalizaciji arhiviranja festivala. Nikakor pa digitalizacija ne sme nadomestiti izkušnje doživljanja dogodka v živo.

6. Nezaupanje v institucije in izginjajoča skupnost

Zaupanje v politiko, medije in javne institucije je nizko; ljudje se umikajo v zasebnost in izgubljajo občutek skupne prihodnosti. Festival Lent ustvarja prostore iskrenega dialoga, kjer ljudje spet verjamejo, da je mogoče govoriti, ne le poslušati. Krepi državljansko kulturo, pripadnost kraju, skupnosti, državi. Kulturne prireditve v javnem prostoru spominjajo, da so ulica, trg, park prostor skupnosti in da pripadajo ljudem. Festival Lent sodeluje s šolami, z domovi za starejše, migrantskimi skupnostmi, podeželjem in tako prispeva k dialogu različnih svetov – generacij, družbenih slojev, prepričanj.

Zakaj »Experience« (izkušnja)?

Po našem mnenju moderni modeli socialne interakcije, kot so »projekti« ali »mreže«, niso dovolj in se ne morejo primerjati z »izkušnjo«. Izkušnja je realna življenjska situacija, ki vsebuje učenje, veščine in opazovanje dogodka, je povezana z vključitvijo v ta dogodek in/ali z izpostavljenostjo določenemu dogodku (festivalu).

Festival zato teži k javno dostopnim kulturnim dogodkom, kjer tipične delitve, kot na primer »visoka« proti »nizki« kulturi, umetnik proti občinstvu, ne obstajajo več, saj so po definiciji »izumljene«. Edino merilo je realnost: takojšnja prisotnost in aktivno sodelovanje, bodisi pri umetniškem delu, socialno kohezivnih programih, pri katerih umetniki sodelujejo z občinstvom, in/ali programih, ki negujejo in spodbujajo ustvarjalnost. Ključni poudarki Festivala Lent so spodbujanje ustvarjalnosti, rasti zavedanja o okoljskih vprašanjih ter ohranjanje interakcije in sodelovanja občinstva v realni življenjski izkušnji na tako visoki ravni, da se vse prej omenjene meje ne zdijo več pomembne.

V času družbene razpršenosti, okoljske negotovosti in digitalne odtujenosti festival postavlja umetnost v središče družbenega dialoga. Skozi desetletni razvojni okvir 2025–2035 bo festival gradil trajnostni model kulturnega delovanja, ki povezuje umetnike, prebivalce, institucije, gospodarstvo in znanost v skupno vizijo prihodnosti, kjer kultura ne nastopa, temveč deluje – kot vezivo skupnosti.

Ključne vrednote, ki jim bo festival sledil so:

- povezanost – ljudje, narava, kultura, skupnost;
- sočutje – umetnost kot orodje razumevanja;
- dostopnost – kultura kot javno dobro;
- trajnost – okoljska in človeška.

Festival Lent bo tudi nadalje ostal povezovalni člen različnih ciljnih skupin:

- lokalne skupnosti (meščani, soseske, prostovoljci);
- mladih (soustvarjalci, ne le obiskovalci);
- družin in starejših (most med generacijami);
- ranljivih skupin (vključevanje kot proces zdravljenja);
- strokovne javnosti (festival kot »think-tank«, organizacija konferenc);
- mednarodne publike, ki išče festival z vsebino, ne samo spektaklov.

VIZIJA RAZVOJA 2025–2035

Z letom 2025 je Festival Lent stopil v novo programsko obdobje, ki mora upoštevati aktualna družbena vprašanja in najnovejše trende v festivalski industriji, razvoju ter promociji kulturnih dogodkov. Festivalski koncept panja (BEE) ostaja osnovna vizija, saj aktualnost in ustreznost koncepta panja kot festivalske metafore potrjuje tudi dejstvo, da je Ministrstvo za kulturo RS leta 2022 čebelarstvo v Sloveniji vpisalo na Unescov seznam reprezentativne nesnovne kulturne dediščine.

Festival Lent v programsko obdobje med letoma 2025 in 2035 zato vstopa z nadgradnjo obstoječega BEE koncepta, s fokusom od metafore k praksi.

Posodobitev koncepta BEE ohranja moč izvirne metafore čebelnjaka, a jo prevede v konkretne, programe, ki odgovarjajo na ključne družbene izzive današnjega časa. Festival Lent ima v tem obdobju nov cilj in edinstveno priložnost, da postane model multikulturnega, dostopnega, solidarnega in družbeno angažiranega festivala v jugovzhodni Evropi.

Ključne vrednote posodobljenega koncepta so:

- **opraševanje** – strokovni programi in izmenjave;
- **vsaka čebela šteje** – enakopravnost;
- **skrb za panj** – dostopnost;
- **roj brez meja** – trajnost in fleksibilnost.

Opraševanje – predvsem imamo v mislih vključevanje mladih izvajalcev, da jim lahko festival pomaga pri boljši, tudi mednarodni, izpostavljenosti. Festival vzpostavlja pogoje in vzpodbuja tudi formalne in neformalne prenose in izmenjave izkušenj, tako med izvajalci, kot med strokovnimi sodelavci in tehničnim osebjem.

Znotraj te horizontalne povezave so predvideni novi projekti:

- Koncept **Matica/Queen Bee** – opolnomočenje mladih umetnic, kot mentorski program, zajema vzajemno promocijo in izmenjavo med umetnicami vseh žanrov in starosti.
- Koncept **Hive Honey Media** – medijska podpora, ki omogoča, da mlade ustvarjalce na začetku karijerne poti podpremo z profesionalnimi medijskimi (foto in video) materiali, ki jih potrebujejo za svojo nadaljnjo promocijo in razvoj.

Načrtujemo tudi dodatne mednarodne povezave oz. programska sodelovanja z organizacijami kot je HEMI Music Awards; povezovanje v mrežo Keychange (globalno gibanje za enakost spolov v glasbi) ter sodelovanje s FAME'S European Orchestral Performing Institute za mlade klasične glasbenike.

K prepoznavnosti festivala in strokovnemu »opraševanju« idej ter izkušenj bo tudi v bodoče pripomogla tudi redna udeležba predstavnikov festivalske ekipe na številnih letnih konferencah, kot so IAMA (International Artist Managers' Association), ISPA (International Society for Performing Arts), WOMEX – Worldwide Music Expo; PIN Music Conference and Showcase Festival; Ship – Showcase Festival & Music Conference; KONTAKT conference, showcase, and festival; MENT Ljubljana 2026 – festival glasbenih odkritij in konferenca; IFEA (The International Festivals & Events Association); ISE (Integrated Systems Europe) – Barcelona Expo, Prolight + Sound Frankfurt, če naštejemo le nekatere.

Od bivših in bodočih Evropskih prestolnic kulture dolgoročno sodelujemo in izmenjavamo kontakte z večino, najbolj pa s predstavniki iz mest Pecs, Novi Sad, Rijeka, Gradec, Wrocław, Umea, Talin, Chemnitz, Skopje, Kaunas, Praga, Veszprem.

Vsaka čebela šteje

V panju vlada horizontalna organizacija s skupnimi pravili, kjer vsak prispeva k skupnemu dobru, kjer se vsak počuti varno, vključeno, enakopravno. Vsaka čebela ima pomembno vlogo, ne glede na moč, spol ali izvor. Diskriminacija tako ni dopustna. Vrednoti, ki se pri tem poudarjata, sta predvsem družbena pravičnost in solidarnost.

Skrb za panj je vrednota, pri kateri se fokusiramo na različne oblike dostopnosti namesto pogosto »nevidnih« privilegijev in ekskluzivnosti.

Pri zasnovi Festivala Lent poudarjamo nove pristope dostopnosti, ki se lahko delijo na:

- Ekonomsko dostopnost (Panj za vse/Hive for all), ki zajema raznolike cenovne politike vstopnic za skupine študentov, dijakov, otrok, upokojencev, brezposelnih ter invalidnih oseb. Sodelovanje z organizacijami na področju socialno šibkejših.
- Fizično dostopnost (Bee Easy), ki zajema fizično dostopnost festivalskih prizorišč za uporabnike (invalidskih) vozičkov, ustrezno označitev prizorišč in toalete za uporabnike vozičkov.
- Kulturna oz. jezikovna dostopnost; vse informacije so dostopne v več jezikih.

Roj brez meja

Festival Lent – utrip mesta in odsev časa – ostaja prostor ustvarjalnosti, odprtosti in nenehnega razvoja. Njegova največja prednost je sposobnost, da prisluhne mestu, ljudem in času, v katerem živimo. Prav ta fleksibilnost mu omogoča, da se odziva na družbene spremembe – hitro, pogumno in premišljeno. Tudi v prihodnje bo festival ostal živ organizem, ki diha s svojim okoljem, prepoznava aktualne izzive in v njih vidi priložnosti za nove ideje.

V obdobju, ko se svet spreminja z izjemno hitrostjo, si Festival Lent zastavlja jasen cilj: ostati v dialogu z najnovejšimi kulturnimi, tehnološkimi in družbenimi trendi ter jih ustvarjalno vključevati v svoj koncept. Pri snovanju programa bo še naprej iskal inovativne, drznejše in bolj vključujoče formate – od povezovanja različnih umetniških zvrsti do spodbujanja sodelovanja med strokovnjaki, lokalnimi pobudami in mednarodnimi ustvarjalci.

Za festival to pomeni:

- Spremljanje trendov v sodobnih uprizoritvenih praksah: vključevanje interaktivnih projektov, ki obiskovalcem ponujajo povsem nove izkušnje.
- Poudarjanje trajnosti: v program in izvedbo je vključenih več aktivnosti z nizkim okoljskim odtisom, kot so "zeleni odri", spodbujanje krožnih rešitev in povezovanje z lokalnimi trajnostnimi iniciativami.
- Odziv na družbena vprašanja: festivalski program odpira prostor za tematike, ki oblikujejo naš čas – od generacijskih dialogov do vprašanj skupnosti, solidarnosti in vključevanja.
- Več sodelovanj z mladimi ustvarjalci: skozi rezidence, odprte pozive in mentorstva lahko festival postane motor nove generacije umetnikov.
- Digitalna nadgradnja: hibridni formati, festivalski podcasti, kratki video formati in digitalni arhivi lahko povečajo dostopnost ter razširijo festivalsko zgodbo.

Vse to festival počne in bo počel tudi v prihodnje z optimizmom, energijo in trdnim prepričanjem, da kultura ostaja most med ljudmi. Festival Lent bo ostal prostor, kjer se srečujejo različne prakse, generacije in pogledi. Ostal bo festival, ki raste z mestom, z ljudmi in s časom – ter vedno znova dokazuje, da je prihodnost svetla, kadar jo soustvarjamo skupaj.

Eno od ključnih področij sta široko zastavljena okoljska trajnost in ozaveščenost, ki ju bomo na osnovi pilotskih projektov iz preteklih let (npr. Art kamp, Oder OTP banke in druga posamezna prizorišča) postopoma integrirali v obe plati festivala, tako **organizacijsko kot tudi izvedbeno**.

Organizacijska integracija (»čebelji let«): Narodni dom Maribor se zaveda pomena trajnosti, zato deluje v skladu z načeli zelenega projekta. Zavedamo se, da produkcija festivala – glasbene turnee, tiskovine, poraba energije – praviloma ni najbolj ekološka dejavnost, zato si v obdobju do leta 2035 na produkcijski strani postavljamo visoke cilje in pričakovanja do vseh udeležencev, od glasbenikov, agencij/managementov, obiskovalcev koncerta, kakor tudi pogodbenih izvajalcev (restavracije, hoteli, prevozniki ipd.). Zadali smo si osnovna načela delovanja, ki predstavljajo »minimalni standard« delovanj festivala, ki s svojim zavedanjem predstavlja enega izmed rednih festivalov v Sloveniji, ki aktivno spodbuja in daje zgled za zeleni prehod ter trajnostno delovanje.

- Booking

Sodelovali bomo z »zelenimi organizatorji«, linearno načrtovanje turnej pa vključuje:

- izogibanje cik-cak turnejam;
- izogibanje turnejam, ki vsebujejo veliko prostih dni;
- izogibanje enkratnim ali ekskluzivnim koncertom ter ekskluzivnim geografskim določilom v pogodbah;
- manjše število turnej z večjim številom koncertov na kratkih razdaljah zmanjšuje ogljični odtis;
- sodelovanje na turnejah, kjer sodelujejo organizatorji, ki spoštujejo podobna (zelená načela).

- Namestitev

Prednost dajemo nastanitvam s kakršno koli okoljsko značilnostjo (npr. Green Key znak za okolje ali znak EU za okolje za turistične nastanitve). , ki so v neposredni bližini prizorišč. Na ta način zmanjšujemo transportne razdalje ali jih celo preprečujemo (pot se opravi peš, s kolesom ipd.). Ponudniki namestitev nižjega cenovnega razreda imajo velikokrat nižji ogljični odtis, saj so sobe manjše in porabijo manj energije za ogrevanje/hlajenje, praviloma pa ne razpolagajo z razkošnimi vsebinami (bazeni, savne ipd.).

- Prehrana

Z nastopajočimi (in drugimi gosti) vnaprej natančno usklajujemo vsakršne zahteve po prehrani in pijači, da lahko preprečimo preveliko količino ostankov in nepotrebne nakupe. Pri naročilu ali nakupu sestavin in/ali produktov se trudimo ravnati ekološko in zmerno. Spodbujamo vegansko oz. vegetarijansko prehrano, lokalno, sezonsko in ekološko. S ponudniki namestitev in gostinskih storitev se sproti dogovarjamo glede števila obrokov, s čimer se izogibamo prevelikim količinam hrane in drugih dobrin. Morebitnih ostankov prehrane v zaodrju se ne zavrže, temveč se jih ponudi članom produkcijske ekipe, obiskovalcem ali daruje v dobrodelne namene. Nikjer (niti v zaodrju, niti na odru) se ne uporablja pijače v plastičnih steklenicah ali posodah (plastične steklenice, plastični lončki, slamice, plastične vrečke, nepotrebno pakiranje). Glasbenikom ter članom tehnične in produkcijske ekipe so na voljo pitna voda iz javnega vodovoda, stekleni vrči in stekleni kozarci. Pri prehrani v zaodrju ne uporabljamo plastičnega pribora ali plastičnih krožnikov. Vse ostale predmete, ki so zgolj za enkratno uporabo, načeloma zavračamo oz. ponujamo le v najnujnejših primerih.

- Tehnična produkcija

Pri organizaciji vseh dogodkov skušamo na razumen način poskrbeti za zmanjševanje ogljičnega odtisa. Izogibamo se koncertom, pri katerih glasbeniki s seboj pripeljejo večje kose tehnične opreme (razen glasbil), saj lahko le-to najamemo lokalno in s tem prispevamo k manjši teži, manjšim stroškom in manjšemu ogljičnemu odtisu.

- Energetska učinkovitost

Če je le mogoče, spodbujamo nakup zelene energije ter uporabljamo energetske učinkovite opreme (npr. LED osvetlitev). Če naprave ne potrebujemo, jo izklopimo iz električnega toka. V kolikor prostor ni vsakodnevno v uporabi, ga ogrevamo oz. hladimo le toliko, kolikor je to potrebno zaradi izvedbe prireditve. Zaodrje in oder se grejeta in hladita le tik pred prihodom glasbenikov. Če je mogoče, se uskladimo z drugimi organizatorji o potrebah glasbenikov, da preprečimo podvojene nakupe ali podvojeno izvedbo istih tehničnih detajlov. Spodbujamo ponovno uporabo delno izpraznjenih baterijskih vložkov za namene, ki direktno ne vplivajo na izvedbo prireditev (npr. v primeru ne povsem polnih baterij pri brezžičnih mikrofoni). Trudimo se, da zagotovimo ločeno zbiranje odpadkov, kjer se le da.

- Mobilnost nastopajočih in ekipe

Če je le mogoče in ne okrne programa, prednostno organiziramo koncerte, ki ustvarjajo manjši ogljični odtis; praviloma torej tiste, ki kot glavno sredstvo prevoza uporabljajo vlak ali avtobus (ne pa letala) ali uporabljajo prevozna (lastna ali najeta) sredstva, ki delujejo na elektriko ali hibridna vozila ali druga vozila z nizko porabo goriva.

Izvedbena integracija (»Zeleni panj/Green Hub«)

Festival Lent je festival doživetij, srečevanj in mestne identitete. Koncept Zeleni panj/Green Hub bo zato združeval kreativnost, skupnost, uporabnost in merljivost. Vzpostavitev je smiselna iz več razlogov. Obiskovalci utemeljeno vse bolj pričakujejo trajnostne prakse, nove, odgovorne načine sodelovanja iščejo tudi partnerji. Posledično bo Festival Lent s tem zmanjševal stroške energije, odpadkov ter materialov, hkrati pa se bo povečal ugled in vrednost blagovne znamke.

Predvidene delavnice in aktivnosti, ki bodo Festival Lent tudi z vidika publike in zunanje javnosti naredile prepoznavnega kot okoljsko odgovornega, so:

- promocijske akcije zelene energije, npr. "Bike blender": smoothie, ki ga zmešaš s pedaliranjem;
- vzpostavitev »Re-use stojnic«: izmenjevalnica oblačil in lahko tudi festivalnih rekvizitov;
- okolju prijazna foto točka (iz recikliranih materialov ali kar kulisa narave);
- digitalna mini razstava o reki Dravi in njenem ekosistemu;
- Zero Waste Bar – pijača v povratni embalaži pri gostincih;
- vsakoletni prikaz porabe odpadkov (na poti Zero Waste koncepta);
- Zero Waste Lent: izdelava festivalskih torbic iz starih bannerjev;
- vzpostavitev »refill točk« za vodo za obiskovalce prireditve;
- spodbujanje rabe javnega prevoza, urejenih pešpoti in/ali kolesarskih stez za prevoz na dogodke ter kolesarjem prijazna, zaščitena in varovana parkirišča za kolesa;
- vzpostavljanje sodelovanja z javnimi prevozniki, s čimer želimo zagotoviti kombinacijo brezplačnega javnega prevoza ob nakupu koncertne vstopnice;
- mala popravila: popraviljanje koles, igrač, tehnike;
- eko delavnice za otroke: izdelava instrumentov iz ponovno uporabljenih materialov;
- vodeni sprehodi "Zeleni Lent": zgodbe o reki, naravi, zgodovini lokacij;
- interaktivna zelena scena (mini paviljon – modularna lesena konstrukcija s senčno streho, naravnimi materiali, reciklirano opremo festivala, ki vključuje lokalne ustvarjalce) ipd.;
- premik produkcije promocijskih materialov v smeri vse večje digitalizacije in učinkovitosti ter izogibanje tiskanim materialom, kjerkoli je to mogoče (kjer ni, izbiramo okolju prijazne materiale in barve);
- načrtovanje promocijskih materialov v smislu večkratne uporabe (kvalitetni materiali, izogibanje uporabi datumov in letnic). Če je le mogoče uporabljamo »fair trade« in podoben materiale, izdelave iz okoljsko prijaznih surovin ali iz obnovljivih virov.

Na festivalskih prizoriščih bomo poskrbeli tudi za vzorčne primere lokalnih zelenih praks:

- lokalna podjetja Snaga in Nigrad pokažeta primere uveljavljenih dobrih praks (na primer pot odpadka, ločeno zbiranje odpadkov);
- predstavitev lokalnih start-up podjetji na področju inovativnosti in trajnosti;
- sodelovanje z lokalnimi pridelovalci in obrtniki.

Točke Zelenega panja/Green Huba bodo postavljene tako, da bodo delovale kot naravni prehod med in skozi prizorišča.

Kulturno-prireditveni center Narodni dom Maribor
Ulica kneza Koclja 9, 2000 Maribor, Slovenija
+386 2 229 40 00 ♦ nd@nd-mb.si ♦ www.nd-mb.si
račun (IBAN koda): SI56 0127 0603 0358 416
banka (Banka Slovenije - BIC koda): BSLJ212X
ID za DDV: SI24909165, matična številka: 5650437

Zavedamo se, da smo si zadali zahtevno nalogo, ki je zaradi številnih ovir ne bo lahko uresničiti, nekatere bo možno uresničiti lažje, nekatere mnogo težje.

Dejstvo pa je, da imamo vizijo, po kateri naš festival ne bo le skupek prireditev na nekem odru, ki služi predvsem kratkočasnemu naključnih obiskovalcev, temveč skupek dobro premišljenih in usklajenih aktivnosti, skozi katere uresničujemo naše poslanstvo, ki se ga kot javni zavod in po definiciji neprofitna inštitucija, globoko zavedamo.